

NA KAJAKU ZE SLEZSKÝCH BESKYD NA BALT ANEB 900 KILOMETRŮ PO NEJDELŠÍ POLSKÉ ŘECE VISLE

2. ČÁST

PŘIPRAVIL: ZDENĚK LYČKA

V MINULÉM VYDÁNÍ PÁDLERA JSEM VÁM POPSAL SVÉ PUTOVÁNÍ PO VISLE OD SMOLICE ZA OSVĚTIMÍ AŽ PO VARŠAVU A DNES ZAČNEME PROHLÍDKOU POLSKÉHO HLAVNÍHO MĚSTA. BUDEME POKRAČOVAT PŘES PŁOCK, WŁOCŁAWEK A TORUŃ AŽ K BALTSKÉMU MOŘI A NA CHVÍLI SE ZASTAVÍME I V KRÁSNÉM BALTSKÉM PŘÍSTAVU GDAŃSK, KDE JSEM SVOJI VODÁCKOU ANABÁZI UKONČIL.

Varšava

Když jsem v sobotu ráno vyplul na vodu, bylo zataženo. Po několika kilometrech jsem dojel nafukovací kajak připomínající tvarem a barvou vosu. Třicátník Michał Janik z Czechowic-Dziedzic nedaleko Bílsko-Bělé na něm hodlal splout celou Vislu. Začal před dvěma týdny na Beraní hoře, kde Visla pramení, ale kolem pramenů Bílé a Černé Viselky chodil pěšky a jezdil na kole, protože to jinak nejde. Jeho „vosa“ váží 18 kilo, obal dvě a pumpa další dvě kila. Člověk se pronese, ale je logisticky nezávislý.

Na obzoru se objevuje most a varšavský „skyline“ vystupující z mlhy. Před polednem doplujeme za deště a silného protivětru do přístavu na 512. km. Tam se loučíme panákem slivovice – Michał ve Varšavě přespí u kamarádů a já se vydám na pár hodin

do města a pak popluju dál. Nejpozději 11. července musím doplout k moři.

Vyrazil jsem do centra po levém břehu řeky kolem sochy varšavské sirény. Pověst vypráví, že ji v dávných dobách, kdy na místě dnešní Varšavy stála pouze malá rybářská vesnička, chytili do sítě tři rybáři a chtěli ji prodat na královský hrad, protože krásně zpívala. Ona však nejmladšího z nich – Stanisława – uplakala, aby ji pustil zpět do Visly, a odplula s ním do moře. Ostatním dvěma rybářům z vody sdělila, že se vrátí, až bude Varšava prosperujícím městem, aby ochránila její obyvatele před nebezpečím. Proto je socha sirény vyzbrojena mečem a štítem.

Jdu dál ke královskému hradu a na rynek v centru starého města. Na Zámeckém náměstí je vystaveno několik zničených ruských tanků z ukrajinského bojiště a spousty fotek

z šílené Putinovy války. Všude kolem vlají polské a ukrajinské vlajky.

Abychom plně pochopili symboliku výstavy, musíme se vrátit o sto let zpátky. V srpnu 1920 se nedaleko Varšavy odehrál „Zázrak na Visle“ (Cud nad Wisłą) či „Varšavská bitva“ (Bitwa warszawska), rozhodující střet sovětsko-polské války. Polská vojska v ní rozdrtila západní uskupení Rudé armády útočící na Varšavu, a zničila tak sen ruských bolševiků o spojení s německými, maďarskými a francouzskými komunisty a ovládnutí Evropy. Rudá armáda přistoupila na příměří a sovětské Rusko uzavřelo v roce 1921 s Polskem Říšský mír, díky němuž byly polské hranice posunuty na východ a součástí meziválečného Polska se stala část západní Ukrajiny a západního Běloruska, a nakonec i Vilnius. ▶

1. PROTIVÁLEČNÁ VÝSTAVA VE VARŠAVĚ. / 2. MAREK MĚ POZVAL K SOBĚ DOMŮ NA ČAJ / 3. TŘI POMOČNÍCI S NÁKLADNÍM AUTEM. / 4. SPANÍ NA WŁOCLAWSKÉ PŘEHRADE. / 5. TORUŇ JE KRÁSNÉ MĚSTO. / 6. ÚSTÍ VISLY DO BALTSKÉHO MOŘE. / 7. SETKÁNÍ S MIKULÁŠEM KOPERNÍKEM V GRUDZIĄCI. / 8. NIESZAWA. F. MAREK WŁODARSKI

Nyní je tedy v centru Varšavy opět bojová technika, naštěstí jen jako součást morbidní výstavy.

Prezidentský palác je přikrytý plachtou, protože se opravuje. Polská akademie věd, Varšavská univerzita a památník Solidarity stojí naštěstí na svém místě nezahaleny a v plné kráse.

Cestou zpět ke kajaku mě zastavili dva policajti – s plátěnou taškou plnou jídla a se třemi plastovými lahvemi s vodou jsem jim asi připadal jako bezdomovec mířící pod nejbližší most, aby tam přenocoval. Než mě propustili, zapsali si údaje z občanky a někam zatelefonovali.

Vyplovám ve velkých vlnách a silném protivětru a po několika kilometrech přijíždím na mělčinu se spoustou obnažených balvanů, kterou jsem pracovním nazval „kamenolom“. Tuto nečekanou nástrahu jsem nakonec zvládl suchou nohou – nemusel jsem z kajaku vystoupit – a po pěti minutách jsem zaplul zpátky do hlavního proudu. Za vesnicí Łomianki Dolne jsem si na písčitém ostrově postavil svůj promáčený, smrdutý stan a doufal, že puch do rána vyvane.

Polární záře v Płocku

Visla se rozlévá do šířky, ale je v ní málo vody a navíc tu chybí pravidelné označení kilometrů. Zastavuju ve Wysogródu, kde jsem potkal několik seakajakářů. Dal jsem si candáta a k tomu dvě piva kasztelan bez pěny a jakékoli chuti, ale pitný režim je pitný režim. Z Wysogródu jedu asi 10–11 km přímo proti zapadajícímu slunci. Nevidím proud a orientuju se pouze podle sporadických bójek (vlevo zelená, vpravo červená) různých tvarů – od prázdných kanystrů natřených příslušnou barvou přes sofistikovanější kužely až po blikající monstra. Stan jsem si postavil sice na ostrově v rezervaci Reserwat Kępa Antonińska, ale na louce plné kravinců. Tajně jsem doufal, že krásy nechodí v noci na procházku a nebudou mě chtít navštívit.

Ráno jsem vyrazil do asi 30 km vzdáleného Płocku, kde jsem měl domluvenou schůzku s Emilií Schmidtovou, organizátorkou každoročního festivalu „Polární záře“ (<https://www.facebook.com/FestiwalZorzyPolarnej>), což je obdoba „Arktického festivalu“ (<https://arctickyyfestival.cz/>), který pro změnu pořádám každý rok v Česku nebo v některé severské zemi já. V 11 hodin jsem přistál

u mola místního veslařského klubu a s Emilií jsme si měli opravdu o čem povídat.

Płock mi připadá jako větší okresní město, jeho centrum na 100 000 obyvatel uváděných na Wikipedii fakt nevypadá. V každém případě v něm mají hezkou katedrálu z 12. století, dobudovanou o 400 let později po zničujícím požáru. Na stropech i vnitřních zdech jsou barevné fresky a před budovou samozřejmě nemůže chybět socha Jana Pavla II.

Odpoledne jsem vyplul směrem k moři, ale za dvě hodiny se zvedl protivětr a vypadalo to na bouřku, a tak jsem radši zastavil na místě, kde místní rybáři zřejmě pořádají pikniky – soudě podle nehorázného bordelu všude kolem. Kolem 17. hodiny jsem vyrazil dál s větrem v zádech, s nasazenou šprickou a přivázaným pádlem. Byl to šilený opruz, cesta vůbec neubíhala. Stanovil jsem si za cíl vzdálený ostrov na 656. km na levém břehu a těsně před ním se objevila možnost výstupu z lodi, kterou jsem okamžitě využil, další by se už nemusela opakovat. Je to podobná situace jako na Dąbském jezeře před ústím Odry do Baltského moře – taky se tam kvůli vysokým (dvoumetrovým) vodním rostlinám

nedalo vystoupit na břeh. Postavil jsem stan a byl jsem rád.

Nečekaný problém v plavební komoře Włocławek

Włocławská nádrž (Zbiornik Włocławski) je 60 km dlouhá vodní plocha, která vznikla v roce 1970 vybudováním přehradní hráze na Visle u města Włocławku. Jedná se o největší umělé jezero v Polsku. Často na něm fouká silný vítr, a tak jsem vstal už ve 3 ráno a vyplouvám s vycházejícím sluncem. Jede se mi krásně, je skoro bezvětří. Na služu Włocławek je podezřelý klid; zkouším volat, křičet, rvát, ale všechno snažení je marné – remont služby ... Na dně hluboké betonové šachty plavební komory jsou svářeči a něco opravují. Všude kolem se válí povodněmi naplavené dříví a vůbec to nevypadá na to, že bych tudy mohl rozumně pokračovat dál. Naštěstí se tu objevili tři místní dělníci, kteří mě i s kajakem převezli nákladákem na druhou stranu služby. Nástup do vody v polovyschlém starém korytu Visly byl dramatický. Půl metru od břehu jsem se začal propadat do bahna, a když jsem v něm byl

už skoro po pás, musel mi jeden z chlapíků pomoci. Zpátky na břeh jsem se dostal jen tak, že jsem se převálil přes kajak, kterému stačilo těch pár centimetrů vody na to, aby se udržel na hladině – a tím unesl a zachránil i mě. Prostě hrůza...

Po vyplutí vidím, že Włocławek je dost velké město, opět přes 100 000 obyvatel. Cestou zastavuju na malou svačinku (banán a oplatku) a připlouvám k trajektu u městečka Nieszawa, kde mě vítá místní kajakář Marek. Pozval mě na čaj a třešně k sobě domů, a pak spolu pádlujeme pár kilometrů po proudu. Název městečka Marek přechází úsměvem – prý je to jako hlavní město Polska, ale není to Warszawa, pouze NIEszawa. Loučíme se – Marek se vrací domů, protože se následující den ráno chystá na nedaleký heavymetalový festival.

Spím na písčité pláži kousek před Toruní a před spaním rekapituluju: břehy mezi Włocławkem a Toruní jsou upravené a označené kilometrovníky a je tu spousta vydlážděných či vybetonovaných ploch pro vytahování lodí z vody. Tento úsek Visly se od jejich předchozích částí velmi liší.

Všudypřítomný Mikuláš Koperník

V 9 hodin ráno přistávám mezi spoustou rozbitých flašek u mola v Toruni. Ale jinak je to moc hezké město. V 10 otvírají Dům Mikuláše Koperníka se zajímavou expozicí. Následuje prohlídka pamětihodností včetně radniční věže, ze které se naskytá spousta krásných pohledů na město z ptáčích perspektiv. Při návratu ke kajaku mě oslovil zkušený kajakář Bartek, který už kdeco sjel a bydlí u Basileje. Vyměnili jsme si adresy a jsme v pravidelném kontaktu.

Kolem 14. hodiny vyplouvám v silném protivětru z Toruně dál na sever. Je málo vody, několikrát jsem najel na velké balvany a musel vystoupit z kajaku. Stanovil jsem si cíl dojet na ohyb Visly u Bydhoště, což se mi po strašných peripetiích podařilo až v půl osmé večer. Přejel jsem s mírným drhnutím z vnějšího (levého) břehu na malou písčitou pláž vpravo, kde jsem si postavil stan.

Ve čtvrtek 7. července se probouzím ve 4 hodiny do krásného bezvětří. V 5:30 vyrazím s mírným vánkem v zádech. Každých 15 km stavím na banán a keksy. Parkuju ▶

KAJAKÁŘSKÉ PŘEDNÁŠKY ZDEŇKA LYČKY

NA KAJAKU Z PRAHY DO SEVERNÍHO MOŘE

881 kilometrů po stopách lachtana Gastona, královny Dagmar a mnoha dalších / Přednáška o splutí Labe

NA KAJAKU Z ČERNÉHO LESA DO ČERNÉHO MOŘE

2 800 kilometrů po Dunaji přes deset evropských států / Přednáška o splutí Dunaje od pramene do ústí

NA KAJAKU ZE SEVERNÍ MORAVY NA BALT

800 kilometrů po Odře v Česku, Polsku a Německu / Přednáška o splutí Odry

NA KAJAKU Z ALP DO STŘEDOZEMNÍHO MOŘE

800 kilometrů po Rhóně ve Švýcarsku a ve Francii / Přednáška o splutí Rhóny (včetně dokumentárního filmu, 11 min)

NA KAJAKU Z ALP DO SEVERNÍHO MOŘE

1 100 kilometrů po Rýnu ve Švýcarsku, Lichtenštejnsku, Rakousku, Německu, Francii a Nizozemsku / Přednáška o splutí Rýna (včetně dokumentárního filmu, 35 min)

NA KAJAKU ZE SLEZSKÝCH BESKYD NA BALT

900 kilometrů po nejdelší polské řece Visle / Přednáška o splutí Visly (včetně dokumentárního filmu, 13 min)

NA KAJAKU OD PRAMENE SEINY DO PAŘÍŽE

350 km plavby po posvátné francouzské řece / Přednáška o splutí Seiny (včetně dokumentárního filmu, 17 min)

www.zdeneklycka.cz/prednasky

1. POHLED NA GDAŇSK Z VĚŽE KATEDRÁLY. / 2. DAVID MI BYL PRŮVODCEM PO GDAŇSKU. / 3. PRŮTRŽ MRAČEN NA CESTĚ DO GDAŇSKU. / 4. PLAVEBNÍ KOMORA NA MRTVÉ VISLE.

u prázdného mola v maríně historického města Grudziąc na 833. km. V centru mají samozřejmě rynek, kterému opět vévodí veřejně představitel svoji monetární teorii. K večeru jsem nasedl do kajaku a kolem skladů a sýpek jsem pádloval ještě asi 10 km (dnes mám najeto celkem 73) na hezké místo, kde jsem si postavil stan. Na mnoha budovách, sloupech či reklamních tabulích vidím populární slogan s modrou vlnou a nápisem „Bydlím na Visle“ (Mieszkam nad Wisłą).

Konečně v Baltském moři

Vstávám ve 4 hodiny a v 5:30 vyplouvám. Prvních 30 km se raduju z bezvětří, ale vezu mokry stan, protože v noci přšelo. Pak se počasí změnilo, začalo pršet a rozfoukal se protivítr. A k tomu všemu je v řece opět zoufale málo vody. Náladu mi podstatně

zlepšila cedule s nápisem 900 (km), takže jsem celkem spokojený. Stan jsem si postavil na začátku nábrežní promenády města Tczew na levém břehu a vyrazil do centra, které bylo vzdálené asi 15 min chůze. Specialitou místního kraje jsou zřejmě sochy na lavičkách – v Grudziąci to byl Koperník, v Tczewu nějaký místní literát. A navíc Lato, známá postava polského folkloru.

Ráno vyplouvám v 5:45 a po téměř 40 km mým sloupky s maketou slunce označující ústí Visly do Baltu. Moře je rozběsněné, špičky vln se lámou a fouká silný protivítr. Musím přehodnotit svůj původní plán, že dojeďu po moři asi 17 km do Gdańsku, a vrátím se kousek zpět proti proudu. Vystupuji z kajaku a jdu se podívat na pozorovatelnu v ptačí rezervaci, odkud je krásný výhled. Do rezervace se po souši nedá dostat, protože je tam plot. Z pozorovatelnu je krásně vidět Gdaňsk a pěnící moře plné vysokých vln.

ho nepřijemný rybáři. Ušlapal jsem si ve vysoké trávě malou plošku, na které jsem si večer postavil stan.

David z Gdańsku

Vstávám ve 4 hodiny. Je neděle 10. července – poslední den mé letošní kajakářské výpravy. Balím mokry stan (uschne doma) a ve čtvrt na šest mířím Mrtvou Vislou do Gdańsku a jejího ústí do Baltského moře. Kromě občasných větrných poryvů moc nefouká, a tak pádluju do ústí Mrtvé Visly a ještě kus dál do moře. Pak zamířím do centra. Najednou kde se vzal, tu se vzal, jede proti mně žlutý kajak. Pádluje v něm 30letý David, který se hned otáčí a jede dál se mnou. Jeho rodiče prý spluli Vislu třicetkrát. To je teda bomba!

Projíždíme centrem Gdańsku, vystupujeme na molu a odvážíme kajaky do Davidovy garáže, a pak jdeme k němu domů. Dozvídám se, že David pochází z malé vesničky u Rešova v jižním Polsku, ale vystudoval v Gdańsku námořní vysokou školu a vyřizuje „papíry“ Polákům, kteří si někde ve světě koupí jachtu a chtějí si ji přivést domů. Je ženatý s Martou a mají dvouletého syna Gerarda, další dítě je na cestě. Marta je se synem u svých rodičů v jižním Polsku, tak ji nemám tu čest poznat. Ale je to hodně zajímavý manželský pár – mají za

sebou přeplutí Tichého oceánu ze západu na východ na dvoumístné plachetnici, na kole projeli Kyrgyzstán a Tádžikistán a v roce 2021 objeli autem celé Turecko. David svoji dobrodružnou povahu zřejmě zdědil po rodičích, kteří právě splouvají na skládacím dvojkajaku Odru a kromě 30 splutí Visly mají za sebou i putování po řekách východního Polska – dopluli od běloruských hranic do Odry a pak pokračovali na Balt.

Vypil jsem na ex studené pivo, které David vylovil z ledničky, a pak jsme vyrazili k nejvyššímu gdaňskému gotickému kostelu Bazylika Mariacka, jednomu z největších cihlových kostelů na světě. Vystoupali jsme na věž, odkud je krásná vyhlídka na město a okolní moře. David mě pozval na oběd do pirohárny u katedrály – dal jsem si piroh s kuřecím masem, s d'abelskou směsí, dva vegetariánské a jeden s jablkem (na sladko). K tomu pšeničné pivo, prostě paráda.

Vracíme se k Davidovi domů a čekáme na moje kamarády z Frýdku-Místku, kteří mě přijedou vyzvednout. Když se konečně objeví, naložíme kajak na střechu auta, všechny věci naházíme dovnitř a kolem půl páté se vydáváme na cestu do Česka. Ve 22:30 už jsem doma, plný neuvěřitelných zážitků z překrásné vodácké výpravy. ■

PHDR. ING. ZDENĚK LYČKA

Běžkař, vodák, dobrodruh, fotograf a pořadatel Arktického festivalu (<https://arktickyjfestival.cz/>). Ale také překladatel, spisovatel, programátor, zaměstnanec Ministerstva zahraničních věcí, pod kterým působil nejen v Česku, ale také v Dánsku a Švédsku. Pokud vás zajímá víc, tak si přečtěte obsáhlý rozhovor, který jsme se Zdeňkem připravili v loňském roce. Snadno jej najdete načtením QR kódu.

AUTOROVI

